

Wymagania edukacyjne z historii dla kl. 6

P – poziom podstawowy

PP – poziom ponadpodstawowy

Ocena dopuszczająca P Uczeń:	Ocena dostateczna P Uczeń:	Ocena dobra PP Uczeń:	Ocena bardzo dobra PP Uczeń:	Ocena celująca PP Uczeń:
<p>– wskazuje na mapie Indie, Amerykę;</p> <p>– podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab);</p> <p>– wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki;</p> <p>– podaje rok odkrycia Ameryki i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia.</p>	<p>– wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy;</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela, kompas, astrolabium</i>;</p> <p>– podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi i określa;</p> <p>– wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i omawia jej znaczenie.</p>	<p>– wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama);</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>tubylec</i>;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami.</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód;</p> <p>- wyjaśnia zmiany w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć geograficznych.</p>	<p>- wskazuje pozytywne i negatywne skutki odkryć geograficznych.</p>
<p>– wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki</p> <p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami; <i>Stary Świat, Nowy Świat</i></p> <p>– podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>cywilizacje prekolumbijskie</i>;</p> <p>– wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki</p> <p>– wymienia przyczyny i skutki wielkich odkryć geograficznych;</p> <p>– wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, niewolnik, plantacja</i>;</p> <p>– opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce;</p> <p>- ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno – gospodarcze i kulturowe Europy i Nowego Świata.</p>	<p>– wymienia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych;</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>konkwistador</i>;</p> <p>– opisuje działalność konkwistadorów.</p>	<p>– przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych.</p>

<p>-zna pojęcie <i>renesans</i> - wymienia wybitnych humanistów.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>renesans</i>, – podaje czas trwania epoki renesansu; - wie kto i kiedy udoskonalił wynalazek druku; – przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i>.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>antyk</i>, <i>humanizm</i>; – charakteryzuje epokę renesansu; – wyjaśnia nazwę nowej epoki.</p>	<p>– wyjaśnia wpływ wynalezenia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu; – przedstawia poglądy humanistów.</p>	<p>– wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy.</p>
<p>– wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu.</p>	<p>– wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia; – poprawnie posługuje się terminem: <i>mecenat</i>; – wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł.</p>	<p>– podaje przyczyny narodzin renesansu we Włoszech; – poprawnie posługuje się terminem: <i>fresk</i>, podaje przykład dzieła wykonanego tą techniką.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>attyka</i>, <i>arkada</i>, <i>kopuła</i> do opisu budowli renesansowych.</p>	<p>- porównuje sztukę renesansu i średniowieczną.</p>
<p>– wskazuje wystąpienie Marcina Lutera jako początek reformacji i podaje datę; – poprawnie posługuje się terminem: <i>reformacja</i>; – wymienia wyznania protestanckie.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>odpust</i>, <i>protestanci</i>; – wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji; – charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli; - wskazuje na mapie państwa w których doszło do reformacji.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>pastor</i>, <i>celibat</i>, <i>zbór</i>; – wymienia przejawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji; – wymienia przyczyny i skutki reformacji; - charakteryzuje działalność Marcina Lutera i Jana Kalwina.</p>	<p>– opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu; - zna daty pokoju w Augsburgu i nocy św. Bartłomieja; i wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i> – przedstawia na mapie podział religijny Europy.</p>	<p>– wskazuje zmiany, które zaszły w Europie w wyniku reformacji.</p>
<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>sobór</i> – przy pomocy nauczyciela</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>kontrreformacja</i>, <i>seminarium duchowne</i>,</p>	<p>– przedstawia postanowienia soboru trydenckiego</p>	<p>– charakteryzuje działalność zakonu jezuitów</p>	<p>– wymienia przyczyny wojen religijnych - wymienia przyczyny</p>

<p>przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie;</p> <p>– wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją.</p>	<p>– przedstawia zadania seminariów duchownych w dobie kontrreformacji;</p> <p>– wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów;</p> <p>– wymienia założyciela zakonu jezuitów.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>heretyk</i>, <i>inkwizycja</i>, <i>indeks ksiąg zakazanych</i>;</p> <p>– wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych.</p>	<p>– przedstawia zasady obowiązujące jezuitów.</p>	<p>– podaje najważniejsze postanowienia pokoju westfalskiego.</p>
<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta</i>, <i>herb</i>, <i>szabla</i>;</p> <p>– przedstawia prawa szlachty odziedziczone; po rycerskich przodkach</p> <p>– wymienia zajęcia szlachty.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka</i>, <i>przywilej</i>, <i>magnateria</i>, <i>szlachta średnia</i>, <i>szlachta zagrodowa</i>, <i>gołota</i></p> <p>– wymienia izby sejmu walnego;</p> <p>– omawia różnicowanie stanu szlacheckiego;</p> <p>– wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i>.</p>	<p>– omawia prawa i obowiązki szlachty;</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>pospolite ruszenie</i>;</p> <p>– wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu;</p> <p>– podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i>, określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia;</p> <p>– omawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i>.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>sejm walny</i>, <i>sejmiki ziemskie</i>;</p> <p>– omawia decyzje podejmowane na sejmie walnym;</p> <p>– charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień;</p> <p>– omawia skład izb sejmu walnego.</p>	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej.</p>
<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>folwark</i>, <i>dwór</i>;</p> <p>– na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego;</p> <p>– wymienia zajęcia chłopów i mieszczan.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>splaw wiślany</i>, <i>szkuta</i>, <i>spichlerz</i>, <i>pańszczyzna</i>;</p> <p>– przedstawia gospodarczą działalność szlachty</p> <p>– wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i Gdańsk;</p> <p>– wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane</p>	<p>– wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje;</p> <p>– wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich;</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki;</p> <p>– wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom;</p> <p>– wyjaśnia następstwa</p>	<p>– wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki</p>

	do kraju.	i antymieszczańskie.	ożywienia gospodarczego.	
– wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów; – zna datę hołdu pruskiego.	– wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie; – opisuje zależność Prus Książęcych od Polski.	– wymienia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim za panowania Zygmunta I Starego.	– poprawnie posługuje się terminem: <i>hołd lenny</i> ; – wymienia postanowienia hołdu pruskiego i jego skutki.	– opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego.
– wymienia twórcę teorii heliocentrycznej.	– wymienia wybitnych przedstawicieli literatury renesansowej w Polsce; – wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim; – charakteryzuje teorię heliocentryczną; – poprawnie posługuje się terminem: <i>włoszczyzna</i> i wskazuje jego pochodzenie.	– poprawnie posługuje się terminami: arras, krużganki, mecenat; – rozpoznaje obiekty sztuki renesansowej w regionie; – wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski.	– poprawnie posługuje się terminami: teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna; – wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce; – przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu.	– opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie - porównuje renesans w Polsce i Europie.
– wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów; – zna wydarzenie związane z datą (1569 r.).	– poprawnie posługuje się terminami: unia personalna, unia realna; – wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów; – wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie.	– przedstawia postanowienia unii lubelskiej; – charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową Rzeczypospolitej.	– opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów; – wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości; – wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę.	– wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
– poprawnie posługuje się terminem: <i>tolerancja religijna</i> ; – zauważa potrzebę	– wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów; – wskazuje cel podpisania	– przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej; – poprawnie posługuje się	– poprawnie posługuje się terminami: <i>katolicyzm</i> , <i>judaizm</i> , <i>luteranizm</i> , <i>prawosławie</i>	– nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań

<p>poszanowania odmienności religijnej i kulturowej; - wymienia narodowości zamieszkujące Rzeczpospolitą.</p>	<p>konfederacji warszawskiej; – zna datę podpisania konfederacji warszawskiej; – wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów”.</p>	<p>terminem: <i>innowierca</i>; – nazywa świątynie różnych wyznań – wskazuje na mapie ważne ośrodki reformacji w Polsce; – omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa Rzeczypospolitej.</p>	<p>– charakteryzuje strukturę wyznaniową i Rzeczypospolitej; – wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii; – wyjaśnia przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian.</p>	<p>- porównuje sytuacje protestantów w Rzeczypospolitej i w Europie.</p>
<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>elekcja</i>; – krótko opisuje, dlaczego polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji; – wymienia pierwszego króla elekcyjnego.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>dymitriada</i>, <i>wolna elekcja</i>, <i>bezkrólewie</i>; – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji; – opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był interrex; - omawia rządy dwóch pierwszych władców elekcyjnych.</p>	<p>– przedstawia zasady wyboru monarchy; – wyjaśnia skutki wolnych elekcji; - posługuje się terminem <i>piechota wybraniecka</i>.</p>	<p>– wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni; – poprawnie posługuje się terminami: <i>Artykuły henrykowskie</i>, <i>pacta conventa</i>.</p>	<p>– wyjaśnia wpływ <i>Artykułów henrykowskich</i> i <i>pacta conventa</i> na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej.</p>
<p>– wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę; – zna władców z dynastii Wazów.</p>	<p>– wymienia ważniejsze bitwy i daty z nimi związane dowódców polskich; – wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę z Krakowa do Warszawy.</p>	<p>- zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez władców z dynastii Wazów; – wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w.; – poprawnie posługuje się terminem: <i>clo</i>; – opowiada przebieg wojny</p>	<p>– przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów; – ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji.</p>	<p>– ocenia pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej za panowania pierwszego władcy z dynastii Wazów.</p>

		o Inflanty.		
– wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie.	– wyjaśnia, kim byli Kozacy; – poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i> ; – wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporoże i Dzikie Pola; – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego..	– wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi; – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków; – wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania; – wymienia przyczyny i skutki powstania na Ukrainie.	– omawia główne etapy powstania; – wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską.	– ocenia politykę szlachty wobec Kozaków.
– poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i> ; - wyjaśnia termin obrona Jasnej Góry.	– zna daty potopu szwedzkiego oraz pokoju ze Szwecją; – charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej; – wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem.	- wyjaśnia pojęcie wojna podjazdowa; – wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce; - wyjaśnia kim był Stefan Czarniecki; – wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty.	– wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich; – wymienia postanowienia pokoju w Oliwie.	– wymienia skutki potopu szwedzkiego; – wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego.
– poprawnie posługuje się terminami: <i>sultan, husarz, janczar</i> ; – podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń; – wskazuje na mapie Wiedeń.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>islam, wezyr</i> ; – zna miejsca ważniejszych bitew i daty z nimi związane; – wskazuje na mapie obszar najazdu tureckiego w II poł XVII w.; - wymienia przyczyny i skutki wojen polsko-tureckich w XVII w.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>haracz, ekspansja</i> ; – podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego; - wymienia ważniejszych hetmanów oraz bitwy w których dowodzili.	– opisuje postanowienia traktatu w Buczaczu.	– omawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.
– wskazuje na mapie państwa, z którymi	– wymienia skutki wojen toczonych przez	– wskazuje na mapie tereny utracone przez	- wyjaśnia znaczenie bitwy pod Wiedniem.	– wyjaśnia, znaczenie odsieczy wiedeńskiej

Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.; - zna pojęcie <i>liberum veto</i>	Rzeczpospolitą w XVII w.; – charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą	Rzeczpospolitą w XVII w.; – wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw; - charakteryzuje sytuację polityczną, społeczną i gospodarczą po zakończeniu wojen.		
- zna pojęcie <i>barok</i> ; – wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie	– wymienia ważniejsze cechy architektury barokowej; – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym; – wyjaśnia, czym były kalwarie;; – wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i> .	– charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku; – charakteryzuje ideologię sarmatyzmu; – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka”; – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji; – wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>putto</i> , <i>ornament</i> ; – wyjaśnia genezę epoki baroku; – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki; – wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa.	– charakteryzuje barok jako epokę kontrastów.
- zna pojęcie monarchia absolutna; – wie kim był Ludwik XIV; – wskazuje na mapie Francję.	– wymienia uprawnienia monarchy absolutnego; – wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce; – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV - wyjaśnia słowa „Państwo to ja”.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura</i> , <i>cło</i> , <i>import</i> , <i>eksport</i> ; – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą; – wyjaśnia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji.	– poprawnie posługuje się terminem: <i>hugenoci</i> ; – opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji; – omawia politykę gospodarczą Francji - uzasadnia rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji w Europie.	– wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV.
– wskazuje na mapie Anglię	– wskazuje organy władzy	– wyjaśnia przyczyny	– poprawnie posługuje się	– porównuje ustrój

<p>i Londyn; – przy pomocy nauczyciela wyjaśnia pojęcie <i>monarchia parlamentarna</i>.</p>	<p>w monarchii parlamentarnej; – wyjaśnia zasadę „król panuje, ale nie rządzi”.</p>	<p>konfliktu Karola I z parlamentem; – omawia Deklarację praw narodu angielskiego; – charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej.</p>	<p>terminami: <i>purytanie, nowa szlachta, rojaliści</i>; – charakteryzuje postać Lorda protektora i jego dokonania; – wie, kiedy ukształtowała się monarchia parlamentarna w Anglii.</p>	<p>monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej.</p>
<p>– wyjaśnia pojęcie <i>oświecenie</i>.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>klasycyzm</i>; – wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie; – charakteryzuje styl klasycystyczny; – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym; – wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia; – wyjaśnia, dlaczego nowa epoka w kulturze europejskiej została nazwana oświeceniem.</p>	<p>– charakteryzuje ideologię oświecenia; – wymienia wybitnych przedstawicieli oświecenia i ich dokonania.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>ateizm</i>; – wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia.</p>	<p>– wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi.</p>
<p>– wyjaśnia przy pomocy nauczyciela pojęcie <i>absolutyzm oświecony</i></p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm oświecony</i></p>	<p>– wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach</p>	<p>– charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach</p>	<p>– porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego</p>

<p>– wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w.</p>	<p>– podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego; – wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego; – wymienia władców Austrii, Rosji i Prus.</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali siebie „sługami ludu”; – wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej, a sytuacją w Rzeczypospolitej.</p>	<p>– wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw.</p>	
<p>– wskazuje na mapie Stany Zjednoczone; – określa czas powstania Stanów Zjednoczonych.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia</i>, <i>konstytucja</i>; – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej; – wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych; – zna datę uchwalenia konstytucji i Deklaracji niepodległości; – wymienia polskich bohaterów walki o niepodległość.</p>	<p>– przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim; – opisuje wydarzenie zwane bostońskim picciem herbaty; – poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i>; – zna datę powstania Stanów Zjednoczonych ; – charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości; – omawia udział Polaków w walce o niepodległość.</p>	<p>– przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość; – wskazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew; – omawia zasługi pierwszego prezydenta; – opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji; – wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Kongres</i>, <i>Izba Reprezentantów</i> – charakteryzuje ustroj polityczny Stanów Zjednoczonych.</p>
<p>– wymienia władców z dynastii saskiej sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna</i>, <i>anarchia</i>; – wskazuje na mapie Saksonię; – wymienia przyczyny anarchii w Polsce;</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja</i>, <i>liberum veto</i>, <i>wolna elekcja</i>, <i>przywileje</i>, <i>złota wolność szlachecka</i>; – wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasa</i> i <i>Za króla</i></p>	<p>– zna datę i wyjaśnia genezę i postanowienia sejmu niemego; – wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawę Polski.</p>	<p>– omawia konsekwencje rządów Wettinów w Polsce.</p>

	– opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie.	<i>Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa;</i> – charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.; - wyjaśnia pojęcia <i>traktat trzech czarnych orłów</i> , <i>Collegium Nobilium</i> .		
– poprawnie posługuje się terminem: <i>rozbiory Polski</i> ; – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski; – wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie.	– charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego; – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru; – przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski; – poprawnie posługuje się terminami: <i>ambasador</i> , <i>emigracja</i> , <i>prawa kardynalne</i> , <i>Familia</i> .	– opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski; – wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w.; – wskazuje następstwa konfederacji barskiej.	– poprawnie posługuje się terminem: <i>prawa kardynalne</i> ; – podaje datę zawiązania konfederacji barskiej; – przedstawia cel walki konfederatów barskich; – opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego.	- ocenia konfederację barską.
– wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki; – podaje przykłady zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej.	– poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> ; – przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej i omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie; - wyjaśnia czym były: Rada Nieustająca i Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych.	– charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną; – podaje przykłady budowli klasycystycznych.	– wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII; – przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia; – wymienia malarzy tworzących w Polsce.	– charakteryzuje twórczość wybitnych przedstawicieli polskiego oświecenia; – podaje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie.
– poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i> ; – podaje i zaznacza na osi	– podaje czasu daty obrad Sejmu Wielkiego i drugiego rozbioru;	– opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze;	– opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego;	– charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja

<p>czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja; – wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski.</p>	<p>– wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego; – wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 Maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji); – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru.</p>	<p>– podaje cel obrad Sejmu Wielkiego; - wymienia stronnictwa sejmowe i ich poglądy; – przedstawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i podaje jej datę; – wymienia miejsca ważniejszych bitew w czasie wojny polsko – rosyjskiej.</p>	<p>– charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 Maja – przedstawia genezę ustanowienia Orderu Virtuti Militari; – opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej; – przedstawia postanowienia sejmu w Grodnie.</p>	<p>i wskazuje ich skutki.</p>
<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>naczelnik, kosynierzy, zaborcy</i>; – wskazuje Tadeusza Kościuskę jako naczelnika powstania; – wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i>; – podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej oraz trzeciego rozbioru Polski; – wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego; – wskazuje na mapie tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru.</p>	<p>– charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa; – opowiada o bitwie pod Raławicami i przedstawia jej znaczenie; - wymienia miejsca ważniejszych bitew powstania kościuszkowskiego; – wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki; – wymienia skutki upadku powstania kościuszkowskiego.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>uniwersał</i>; – przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego; – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej.</p>	<p>– wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.</p>

<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, rewolucja, Bastylia</i>; – podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne</i>; – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji; – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji; – wymienia główne przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej; – wskazuje na mapie Francję i Paryż.</p>	<p>– opisuje położenie stanów społecznych we Francji; – wyjaśnia zadania Konstytuanty; – wymienia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela; – poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia konstytucyjna</i>.</p>	<p>– przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji; – opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczyny; – podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej; – charakteryzuje ustrój Francji po wprowadzeniu konstytucji.</p>	<p>– wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela.</p>
<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>republika, terror</i>.</p>	<p>– wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja; - charakteryzuje Francję jako republikę.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>jakobini, dyktatoriat</i>; – opisuje rządy jakobinów; – wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem; – przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy; – charakteryzuje rządy dyktatoriatu.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>radykalizm</i>; – wyjaśnia powiedzenie: <i>Rewolucja pożera własne dzieci</i>; – przedstawia skutki rządów jakobinów; – wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów</p>	<p>– ocenia skutki rewolucji; - omawia wpływ idei oświecenia na wybuch rewolucji we Francji</p>

<p>– wyjaśnia, kim był Napoleon Bonaparte – określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską</p>	<p>– wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja; – poprawnie posługuje się terminem: <i>zamach stanu, konsulat, Związek Reński</i>; – przedstawia okoliczności przejścia władzy przez Napoleona; - opisuje sytuację we Francji po przejściu władzy przez Napoleona; - wymienia ważniejsze bitwy wojen napoleońskich; – wyjaśnia, która bitwa została nazwana „bitwą trzech cesarzy”, a która „bitwą narodów”.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>blokada kontynentalna</i>; – wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady kontynentalnej przeciw Anglii; – charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia; – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona.</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny niezadowolenia; społecznego podczas rządów dyktatoratu; – przedstawia etapy kariery Napoleona; – podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona i pokoju w Tylży; – wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów; - omawia postanowienia pokoju w Tylży.</p>	<p>– analizuje politykę Napoleona Bonapartego.</p>
<p>– wyjaśnia, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję.</p>	<p>– przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję; – opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia; – wskazuje na mapie Rosję i Moskwę.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i>; – przedstawia strategię obronną Rosji; – opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję.</p>	<p>– omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona; – omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii; – wymienia przyczyny klęski Napoleona.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie epoki napoleońskiej w historii Europy.</p>
<p>- zna datę powstania Legionów Polskich we Włoszech i Mazurka Dąbrowskiego.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>legiony, emigracja</i>; – podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy wierzili nadzieję na niepodległość z Napoleonem – opisuje udział legionistów w wojnach</p>	<p>– opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości – charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskich</p>	<p>– wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych</p>

	<p>Włoszech; - zna okoliczności powstania Pieśni Legionów Polskich oraz twórcę tej pieśni; - wskazuje na mapie Włochy; - przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem.</p>	<p>napoleońskich; - przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo.</p>	<p>- wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji.</p>	
<p>- wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie - podaje datę utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego.</p>	<p>- przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego; - wskazuje na mapie Tylżę; - podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego.</p>	<p>- przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego; - wskazuje na mapie Raszyn; - wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla podtrzymania pamięci o Legionach.</p>	<p>- omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego; - wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej; - opowiada o szarzy polskich szwoleżerów pod Somosierrą; i wskazuje jej znaczenie dla toczonych walk.</p>	<p>- ocenia postawę Napoleona wobec Polaków.</p>